

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 12 0 К 000955 12 Кж
Бања Лука, 30.10.2012. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија др Вељка Икановића, као предсједника вијећа, Горане Микеш и Драгомира Миљевића, као чланова вијећа уз учешће записничара Софије Рибих, у кривичном предмету против оптуженог Д. С., због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, одлучујући о жалби браниоца оптуженог, адвоката С. Г. из Б., изјављеној против пресуде Окружног суда у Бијељини број 12 0 К 000955 09 К од 25.01.2012. године, након одржане сједнице вијећа, којој су присуствовали републички тужилац Бранка Милошевић, оптужени и његов бранилац, донио је дана 30.10.2012. године,

П Р Е С У Д У

Дјелимичним уважавањем жалбе браниоца оптуженог Д. С., преиначава се у одлуци о казни пресуда Окружног суда у Бијељини број 12 0 К 000955 09 К од 25.01.2012. године, тако да се оптужени, за кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, за које је оглашен кривим том пресудом, осуђује на казну затвора у трајању од 5 (пет) година.

У преосталом дијелу, првостепена пресуда остаје неизмјењена.

О б р а з л о ж е њ е

Побијаном пресудом Окружног суда у Бијељини број 12 0 К 000955 09 К од 25.01.2012. године, оглашен је кривим оптужени Д. С., због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (у даљем тексту: КЗ СФРЈ) и осуђен на казну затвора у трајању од 9 (девет) година. Оптужени је ослобођен обавезе да накнади трошкове кривичног поступка, а оштећени Ф. А., Н. А., Н. А.1, Х. А., Х. А.1 и Д. Т., са имовинскоправним захтјевом, упућени су на парницу.

Против наведене пресуде жалбу је, благовремено, изјавио бранилац оптуженог, адвокат С. Г. из Б., због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, те како се наводи, због неправилне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и оптужени ослободи оптужбе.

Одговор на жалбу није поднесен.

У сједници другостепеног вијећа Врховног суда Републике Српске, бранилац оптуженог је изложио жалбу, остајући код приговора и приједлога садржаних у образложењу те жалбе, које излагање је оптужени у цјелости подржао. Републички тужилац, Бранка Милошевић је предложила да се жалба браниоца оптуженог одбије, као неоснована, и првостепена пресуда потврди.

Испитујући првостепену пресуду у дијелу који се побија жалбом, у смислу одредбе члана 320. Закона о кривичном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 53. од 11. јуна 2012. године, у даљем тексту: ЗКП РС), одлучено је као у изреци ове пресуде из следећих разлога:

Битна повреда одредаба кривичног поступка, у уводном дијелу жалбе, наведена је као основ побијања првостепене пресуде, са тврдњом да је изрека пресуде противријечна датим разлозима, те да су изостали разлози о одлучним чињеницама, међутим, у њеном образложењу нису изнесени конкретни аргументи у чему се наведене повреде манифестују. Тиме су без основа жалбени приговори о почињеној битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС.

У суштини, аргументима садржаним у образложењу жалбе, оспорава се правилност оцјене спроведених доказа и закључак побијане пресуде да је оптужени Д. С., као саизвршилац, заједно са Д. Ј., З. Ђ., А. Р. и М. Ж., припадницима српских добровољаца из С., предузео радње које су чињенично описане у изреци побијане пресуде и тиме починио кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. КЗ СФРЈ.

Изнесени жалбени аргументи, по оцјени овог суда, нису основани, јер су чињенична утврђења побијане пресуде потпуна и правилна, заснована су на правилној оцјени доказа оптужбе и одбране, појединачно и у међусобној повезаности, управо на начин како то захтјева одредба члана 295. став 2. ЗКП РС, а исказ оптуженог, са аспекта вјеродостојности (из истраге и са главног претреса), у оном дијелу у којем је измјењен (постојање пријетње од стране припадника наведене војне формације) је правилно оцијењен, а у вези са тим и исказ свједока Л. С., и у складу са одредбом члана 304. став 7. ЗКП РС, о томе су дати ваљани разлози у побијаној пресуди.

Према чињеничним утврђењима и закључку побијане пресуде, оптужени је дана 14.6.1992. године, око 22,30 часова, за вријеме оружаног сукоба у БиХ, након сусрета са припадницима српских добровољаца из С., Д. Ј., З. Ђ., А. Р. и М. Ж., у кафе бару Т. у Б., на њихово интересовање о богатим и угледним лицима муслиманске националности, исте одвео до куће Р. А. и заједно са њима ушао у кућу, ком приликом су припадници ове групе уз употребу силе и пријетње ватреним оружјем тражили новац и оружје, те сексуално злостављали и силовали Н. и Х. А.1 (кћерку и снаху Р. А.), а један од припадника ове групе (према утврђењу побијане пресуде Д. Ј.), из аутоматске пушке лишио живота оштећеног Р. А., а затим отишли у кућу Д. Т. (удаљена око 50 метара), од које су насилно одузели новац, златни накит и возило, којим су припадници наведене групе, водећи са собом Н. и Х. А.1 (потпуно голе), наставили вожњу према Б.1, а са њима у возилу и оптужени, који је изашао у близини аутобуске станице у Б., а Д. Ј., З. Ђ., А. Р. и М. Ж., наставили заједно и наизмјенично да сексуално злостављају Н. и Х. А.1, након чега су их, тако голе, оставили на путу.

Извршење наведених радњи у објективном смислу, аргументима изнесеним у образложењу жалбе браниоца оптуженог, не оспорава се.

Међутим, суштинским аргументима из жалбе и тврдњом да је оптужени, био присиљен (не конкретизујући на који начин) од стране припадника наведене војне формације из С., те да је исте довео до породичне куће Р. А., али да у његову кућу у вријеме извршења дјела, супротно утврђењу побијане пресуде, није улазио, као ни у кућу Д. Т., негира се постојање субјективне и објективне компоненте саизвршилаштва оптуженог у извршењу дјела, па тиме и правилност закључка садржаног у побијаној пресуди, да је оптужени, на начин описан у изреци побијане пресуде, допринијео извршењу кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. КЗ СФРЈ, за које је том пресудом оглашен кривим.

Аргументи из жалбе и тврдња о недостатку слободно изражене воље оптуженог за предузимање конкретних радњи, чињенично описаних у изреци побијане пресуде, којима је дефинисана његова саизвршилачка улога, немају основу у спроведеним и прихваћеним доказима, првенствено изјави оптуженог, датој у СЈБ Б. од 15.6.1992. године. У тој изјави, датој непосредно након критичног догађаја, када је перцепција одређених чињеница и околности из блиске прошлости, са аспекта временске дистанце, несумњиво очувана, оптужени није спомињао било какав облик пријетње од стране наведених припадника српских добровољаца из С., које је критичне вечери упознао и одвео их до породичне куће оштећеног, Р. А.

Надаље, искази свједока, оштећених Ф., Н.1, Х., Н. и Х. А.1 (супруге, синова, кћерке и снахе Р. А.), непосредних очевидаца, са аспекта садржаја, сагласни су у свим битним околностима и начину извршења дјела, те опису конкретних радњи које су критичне ноћи предузимала лица у војној униформи (лишили живота Р. А. и силовали Н. и Х. А.1), потврђујући присуство сво вријеме у кући, а затим и одлазак до куће Д. Т. и једног лица у цивилној одјећи, за кога је свједок Х. А. потврдио на главном претресу да је оптужени, појашњавајући да је био у црној кожној јакни и једини од њих који је имао пиштољ (који није користио на било који начин), док су друга, униформисана лица, имали пушке.

Одређене противријечности у исказима ових свједока, у погледу броја лица која су, критичне вечери, ушли у њихову породичну кућу (4 или 5), које се наглашавају у жалби, и тиме доводе у сумњу вјеродостојност њихових исказа у цјелини, су без основа, јер су те разлике последица конкретних околности и страха, као и различите могућности перцепције у тим околностима, и коначно, са аспекта цјелокупног садржаја исказа ових свједока, те разлике се не односе на битне чињенице.

Сви ови докази су правилно оцјењени и за одлучне чињенице су у побијаној пресуди дати ваљани разлози, чија правилност се не може оспорити жалбеним приговорима. Дакле, поступајући на утврђени начин, оптужени је значајно допринијео извршењу дјела, његове радње су битан дио процеса извршења дјела од стране других лица, Д. Ј., З. Ђ., А. Р. и М. Ж., са којим процесом се оптужени сагласио заједничким уласком у породичну кућу Р. А., заједничким напуштањем лица мјеста након извршења дјела, и коначно, заједничком вођњом са припадницима наведене војне формације, до одређене локације.

Цијенећи наведено, без основа су изнесени жалбени аргументи, којима се оспорава правилност чињеничне основе побијане пресуде.

На потпуно и правилно утврђеном чињеничном стању, правилно је примјењен Кривични закон, када су радње оптуженог из изреке побијане пресуде, квалификоване као кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. КЗ СФРЈ.

Овај суд је испитао побијану пресуду и у одлуци о кривичној санкцији, у смислу одредбе 322. ЗКП РС.

У поступку пред првостепеним судом, правилно су утврђене све олакшавајуће и отежавајуће околности, али по оцјени овог суда, тим околностима није дат одговарајући значај, па слиједом тога казна затвора, изречена побијаном пресудом, није одмјерена у складу са општим правилима о одмјеравању казне, прописаним у одредби члана 41. став 1. КЗ СФРЈ. Све утврђене олакшавајуће околности у својој свеукупности, које се односе на личне и породичне прилике оптуженог, његов допринос у извршењу дјела а посебно чињеница да је малољетном Н. А., сину Р. А., помогао да побјегне са лица мјеста, указују да је казна затвора изречена побијаном пресудом престога. Ради тога је овај суд, у смислу одредбе члана 322. ЗКП РС, и проширеног дејства жалбе, преиначио побијану пресуду у одлуци о казни и оптуженом за почињено дјело, изрекао казну затвора у трајању од 5 (пет) година, налазећи да је та мјера казне потребна, и са аспекта индивидуализације казне, довољна за остварење опште сврхе кажњавања.

У преосталом дијелу, који се односи на одлуку о трошковима кривичног поступка и имовинскоправном захтјеву, првостепена пресуда је остала неизмјењена.

Из наведених разлога, и примјеном члана 328. став 1. ЗКП РС, одлучено као у изреци ове пресуде.

Записничар
Софија Рибић

Предсједник вијећа
др Вељко Икановић

За тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић